

dens væsentligste markeder, væsentlige miljøtilladelser, samt virksomhedens markeds- og produktudvikling. Særligt følsomme eller usikre faktorer, der er afgørende for det forventede resultat skal oplyses, men der stilles ikke krav om egentlige følsomhedsanalyser. Omtalen af de særlige forudsætninger skal være konkret i forhold til den enkelte virksomheds situation. Det er derfor ikke tilstrækkeligt at omtale generel usikkerhed om f.eks. valutakurser, politisk udvikling eller økonomisk afmatning. Oplysningskravet om særlige forudsætninger har hidtil kun været gældende for statslige og børsnoterede selskaber, men anses for så relevant, at også alle øvrige mellemstore og store virksomheder foreslås omfattet.

Som noget nyt kræver *nr. 2*, at ledelsesberetningen skal indeholde en beskrivelse af virksomhedens videnressourcer, i det omfang ledelsen betragter disse som afgørende for den fremtidige indtjening. Beskrivelsen forudsættes at skulle ske på et overordnet niveau. Ønsker virksomheden at give meget mere indgående og omfattende oplysninger om videnkapital og medarbejderforhold, hører de ikke til i ledelsesberetningen, men i en supplerende beretning: et "videnregnskab". Ledelsesberetningen kan derimod indeholde de – konkluderende - oplysninger fra videnregnskabet, der er nødvendige for at få et retvisende billede i årsrapporten, jf. bemærkningerne herom til forslaget § 12. Bestemmelsen angiver med vilje ikke, hvorledes videnressourcer præcist skal afgrænses, og hvorledes beskrivelsen i øvrigt skal gives. Det skyldes, at dette område er i meget hastig udvikling, og at loven derfor tilsigter at kunne følge udviklingen. Det er på den anden side vigtigt at få markeret, at sådanne relevante oplysninger har deres plads i årsrapporten. Kravet må forventes benyttet i videntunge virksomheder, f.eks. rådgivende ingeniører, medicinal- eller IT-virksomheder, men vil være relevant i et eller andet omfang for alle virksomheder, også i den såkaldte gamle økonomi. Med tiden må det forventes, at der udvikles mere faste retningslinjer for indholdet af beskrivelsen af virksomhedens videnressourcer, f.eks. via standarder.

Et andet nyt krav i *nr. 3* er en beskrivelse af de særlige risici udover almindeligt forekommende risici inden for virksomhedens branche, herunder forretningsmæssige og finansielle risici virksomheden kan påvirkes af. Det drejer sig her primært om finansielle risici. Beskrivelsens omfang og indhold vil naturligt afhænge af, i hvilket omfang den enkelte virksomhed er udsat for forretningsmæssige og finansielle risici. Et eksempel på de oplysninger som skal gives, kan være oplysninger om virksomhedens sårbarhed overfor

fremtidige ændringer i renteniveau og i koncentration af kreditrisici. Det kan i visse virksomheder også være hensigtsmæssigt at præsentere egentlige følsomhedsanalyser, mens det i andre kan være tilstrækkeligt med en kortfattet verbal beskrivelse.

Oplysningskravet er nyt i forhold til den gældende lov, der dog i § 4, stk. 3, kræver de supplerende oplysninger, som er nødvendige for at give et retvisende billede. Oplysninger om finansielle risici er relevant information for regnskabsbruger, men ses ikke ofte givet i praksis. Internationalt er der i de senere år sat fokus på denne type oplysninger, og med IAS 32 samt Regnskabsvejledning nr. 15 ("Finansielle instrumenter: Oplysninger og modregning"), må det forventes, at der inden for en kort årrække udvikles en praksis på området, som kan udfylde forslaget overordnede oplysningskrav. Praksis skal have lov til at udvikle sig, og det er et spørgsmål, hvor langt videre man kan komme med lovregulering. Europa-kommissionens forslag til ændring af 4. og 7. regnskabsdirektiv vedrørende anvendelse af dagsværdier indeholder krav om oplysning af i hvert fald virksomhedens kreditrisici, hvilket skal ses som en naturlig udløber af muligheden for at anvende dagsværdier på finansielle instrumenter.

Fremover skal virksomheden som noget nyt beskrive påvirkningen af det eksterne miljø og de foranstaltninger, som virksomheden har iværksat til forebyggelse, reduktion eller afhjælpning af skader på miljøet, jf. *nr. 4*. Der er tale om det eksterne miljø og ikke f.eks. virksomhedens interne arbejdsmiljø. Kravet er særlig relevant i miljøtunge virksomheder, som i forvejen aflægger såkaldte "grønne regnskaber", men også i andre virksomheder, hvor miljøpåvirkningen er en væsentlig faktor ved driften af virksomheden, vil kravet have sin berettigelse. Dette krav stemmer meget godt overens med indholdet i Europa-kommissionens anbefaling om indregning, måling og oplysninger om miljømæssige forhold i årsregnskabet og koncernregnskabet.

Ledelsesberetningen kræver ikke et egentligt miljøregnskab i form af en opgørelse af arter og mængder af energi og råvarer samt en opgørelse over udledninger til luft, vand og jord. Et grønt regnskab egner sig bedre hertil, men beskriver ikke nødvendigvis hele virksomhedens miljøforhold, da det kun beskriver de såkaldte "listevirksomheder", der ofte blot er afdelinger af virksomheden. Til gengæld går kravet i ledelsesberetningen ud på en overordnet omtale af virksomhedens miljøpolitik og –ledelse samt tilstedeværelsen af væsentlige miljøgodkendelser. Herunder kan beskrives den indvirkning, som disse forhold har for